

กองทุนซารีกัดกำปงบนฐานประชาธิปไตยแบบการปรึกษาหารือ

กรณีหมู่บ้านยือโร๊ะ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา¹

Syarekat Saving Based Deliberative Democracy

Case Study Yeroh Community, Raman, Yala Provinces

สุไลมาน ทะโมะ² คมวิทย์ สุขเสนีย์²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจของสมาชิกของดำเนินงานซารีกัดกำปงบนฐานประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค การดำเนินการบนรากฐานของประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ วิธีการวิจัยสถิติเชิงพรรณนา มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม คือ สมาชิกกองทุนฯ ที่อาศัยอยู่ในชุมชนยือโร๊ะ ตำบลบาโงย อำเภอรามัน จังหวัดยะลา การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือก กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จของ Krejcie กับ Morgan ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 44 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติค่าร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาด้านความเข้าใจ พบว่า โดยภาพรวมสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจเกินกว่าร้อยละ 70 ในแง่ของการดำเนินงานบนฐานประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ ในส่วนของการใช้กลไกประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือที่นิยมมากที่สุด พบว่า เวทีอภิปรายประเด็นปัญหาตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.7 และบุคคลที่เหมาะสมที่สุดในการมีส่วนร่วมในกลไกของกระบวนการปรึกษาหารือ คือ ประชาชนเอง (สมาชิก) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.1 และสุดท้ายปัญหาและอุปสรรคพบ ว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือยังคงต้องได้รับการส่งเสริมและรณรงค์สร้างความเข้าใจมากขึ้นและเวลาที่ไม่ตรงกัน เป็นเหตุให้การปรึกษาหารือยังไม่ดีเท่าที่ควร

คำสำคัญ : สมาชิก กองทุนซารีกัดกำปง และ ประชาธิปไตยแบบการปรึกษาหารือ

¹ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “กองทุนซารีกัดกำปงบนฐานประชาธิปไตยแบบการปรึกษาหารือ กรณีศึกษาชุมชนยือโร๊ะ ตำบลบาโงย อำเภอรามัน จังหวัดยะลา” ที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณบำรุงการศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

² อาจารย์หลักสูตรรัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 133 ถ.เทศบาล 3 ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000 Email : sulaiman.ha@yru.ac.th

Abstract

The objectives of this research are to study understanding of member to applied group saving based on deliberative democracy and to study the problem and obstacle to applied group saving based on deliberative democracy. Data collecting from the member of group saving living in community. By using purposive sampling from Krejci and Morgan table at 44 members. Analyzing the data is percentages by using Statistical Package for the Social Sciences. The study results revealed that in overall of understanding knowledge of member over 70 percentage. For the popular device of participation based deliberative democracy found that organize stage discussion on issue. As for the person is so properly for joining in stage organize found that self-member at 84.1 percentage and problem and obstacle are knowledge of deliberative democracy should make supporting and campaigning continuously.

Key word: Members, Syarekat saving and Deliberative democracy.

1. บทนำ

ประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือถือเป็นหนึ่งในความพยายามทำอะไรของนักทฤษฎีประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือเชื่อว่า การปรึกษาหารือจะช่วยให้การตัดสินใจแบบรวมหมู่มีความชอบธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับ การลงคะแนนเสียง ซึ่งเป็นเพียงผลรวมของจุดยืนหรือความโน้มเอียงของปัจเจกบุคคล ส่วนการปรึกษาหารือที่มีเหตุผล สามารถเปลี่ยนรูปแบบความต้องการของจุดยืนหรือความโน้มเอียงได้ โดยนักทฤษฎีประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือบางคนยังเชื่อว่า กระบวนการปรึกษาหารืออย่างมีเหตุผลจะสามารถช่วยจัดการกับความแตกต่างทางศีลธรรม ซึ่งอาจนำไปสู่ความขัดแย้ง ได้ดีกว่าประชาธิปไตยแบบระดมเสียงหรือประชาธิปไตยแบบเสียงส่วนใหญ่เอง (Gutmann and Thompson, 2004 :13-20) อย่างไรก็ตาม แนวคิดประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือก็มีความหลากหลาย มีทั้งกลุ่มแนวคิดที่เน้นกระบวนการปรึกษาหารือ จนไม่เห็นความสำคัญของหลักการพื้นฐาน โดยเฉพาะเรื่องเสรีภาพที่นักคิดกลุ่มนี้ให้ความสำคัญ และบางกลุ่มเห็นว่าประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือเป็นเพียงเครื่องมือ มิได้มีความหมายอย่างแท้จริง

สำหรับกองทุนซารีก็ต่าปงยือโร๊ะ เป็นรูปแบบการออมทรัพย์ของประชาชนซึ่งรวมกลุ่มด้วยความสมัครใจในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับทางการเงินที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน มีการควบคุมการดำเนินงานให้สอดคล้องตามหลักประชาธิปไตยแบบการปรึกษาหารือ ประสานความร่วมมือทุกฝ่าย ร่วมแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาและความเดือดร้อนด้วยเหตุและผล เพื่อสนองความต้องการ(อันจำเป็น) โดยมีความหวังร่วมกันในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน สังคมสมานฉันท์ และวัฒนธรรมที่มั่นคง ด้วยการเกื้อกูลช่วยเหลือซึ่งกันและกันบนรากฐานของความเป็นพี่เป็นน้องกันในชุมชน นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ ร่วมการแก้ไขปัญหา ตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม และร่วมกันกำหนดรูปแบบการออมทรัพย์ตามความเหมาะสมและยึดหลักประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ กองทุนซารีก็ต่าปงยือโร๊ะเป็นลักษณะกองทุนทั่ว ๆ ไปที่มีการดำเนินกิจกรรมทางการเงินประเภทหนึ่งที่ปรากฏเห็นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคได้ อาจจะแตกต่างกันไปในแต่ละชุมชนที่จะมีการกำหนดรูปแบบและการบริหารจัดการกองทุนฯ ตามบริบท ตลอดจนอาจจะมีชื่อเรียกชื่อกองทุนที่แตกต่างกันเช่นกัน แต่ก็ยังเป็นกองทุนที่เป้าหมายไม่ซับซ้อนมากมาย มีเพียงแต่อยากช่วยเหลือทางการเงินในรูปแบบของการให้กู้ยืมคิดอัตรากำไรตามความเหมาะสมหรือในลักษณะการให้ยืมโดยไม่หวังผลกำไรเป็นต้น ซึ่งถือเป็นหลักประกันความมั่นคงในการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานการพึ่งพาตนเองระบบการเงินชุมชนโดยมักจะคำนึงถึงความช่วยเหลือเกื้อกูลกันกับคนในชุมชน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความรู้ความเข้าใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของกองทุนชุมชนประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือและปัญหา อุปสรรค ซึ่งจุดนี้นับเป็นความน่าสนใจสำคัญของผู้วิจัยที่จะ

ทำการศึกษาประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือของสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจอย่างไร อันเป็นเหตุผลสำคัญในการพัฒนาการดำเนินของกองทุนฯ ให้เป็นประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือมากขึ้นและสามารถวางรากฐานในการสร้างกองทุนฯเข้มแข็งอย่างยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนซารีกัตกำปังบนฐานประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือของชุมชนยือโร๊ะ ตำบลบาโงย อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการการดำเนินงานของกองทุนซารีกัตกำปังบนฐานประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือของบ้านยือโร๊ะ ตำบลบาโงย อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

1) ประชากร คือ ประชาชนที่มีเป็นสมาชิกกับกองทุนซารีกัตกำปังหมู่บ้านบ้านยือโร๊ะตามทะเบียนรายชื่อของกองทุนระหว่างปี 2554-2563 ตำบลบาโงย อำเภอรามัน จังหวัดยะลา จำนวน 100 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้นำครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกองทุนซารีกัตกำปังชุมชนยือโร๊ะมีภูมิลำเนาตามทะเบียนราษฎร ตำบลบาโงย อำเภอรามัน จังหวัดยะลา โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย Sample random sampling โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้ตารางสำเร็จของเครอซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 44 คน

3) เครื่องมือการวิจัยใช้แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 สำนวนความรู้ความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับดำเนินงานของกองทุนซารีกัตกำปังยือโร๊ะบนฐานประชาธิปไตยแบบการปรึกษาหารือ โดยมีตัวเลือกตอบ 2 ตัวเลือก คือ ใช่ และ ไม่ใช่ ตอนที่ 3 สำนวนความต้องการการพัฒนากองทุนซารีกัตกำปังยือโร๊ะบนฐานประชาธิปไตยแบบการปรึกษาหารือ โดยมีตัวเลือกตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก ตอนที่ 4 สำนวนบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการมีส่วนร่วมการดำเนินงานกองทุนซารีกัตกำปังบนฐานประชาธิปไตยแบบการปรึกษาหารือ โดยมีตัวเลือกตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก ตอนที่ 5 ปัญหา และอุปสรรคการดำเนินงานกองทุนซารีกัตกำปังบนฐานประชาธิปไตยแบบการปรึกษาหารือ

4) การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กับผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์และการพัฒนาชุมชนจำนวน 3 ท่าน และพิจารณาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามจากค่า IOC (Index of item Objective Congruence) พบว่า IOC อยู่ระหว่าง 1.00-1.00 ดังนั้น แบบสอบถาม จึงความเที่ยงตรงสำหรับการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) การพิจารณาความ

เชื่อมั่นพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient: α) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .725

5) การเก็บรวบรวม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย โดยเก็บรวบรวมและดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถาม โดยเลือกเฉพาะที่สมบูรณ์เพื่อนำผลการตอบไปวิเคราะห์ข้อมูล

6) การวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อการวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

4. ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของสมาชิกต่อดำเนินงานของกองทุนซารีกัตกำปังบนฐานประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือของบ้านยือรี๊ะ ตำบลบาโงย อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

จากผลการศึกษา เพศส่วนใหญ่ พบว่า เพศหญิงมากที่สุด จำนวนทั้งหมด 23 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 47.7 ตามลำดับ อายุ พบว่า อายุระหว่าง 30-40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.2 รองลงมาคือ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.3 อันดับที่สาม คือ อายุระหว่าง 50-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.2 อันดับที่สุด คือ อายุระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.1 และสุดท้ายอันดับที่ห้า คืออายุ 61 ปีขึ้นไป ปี คิดเป็นร้อยละ 2.3 ตามลำดับ ด้านรายได้ พบว่า รายได้มากที่สุด 15,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 40.9 รองลงมา คือ รายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.8 อันดับที่สาม คือ รายได้น้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.2 และสุดท้ายอันดับที่สี่ คือ รายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.1 สถานภาพ พบว่า มีสถานภาพสมรสอยู่ด้วยกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.6 รองลงมาคือ สถานภาพ หย่าร้างและแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 34.1 อันดับที่สาม คือ หม้าย คิดเป็นร้อยละ 15.9 และสุดท้ายอันดับที่สี่ คือ โสด คิดเป็นร้อยละ 11.4 ตามลำดับ ระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.8 รองลงมาคือระดับการศึกษามัธยมตอนต้นหรือตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 27.3 อันดับที่สาม คือ สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 18.2 อันดับที่สุด คือ ระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 13.6 และสุดท้ายอันดับที่ห้า ระดับ ปวช/ปวส/อนุปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 9.1 ตามลำดับ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่า ระหว่างการเป็นสมาชิก 1 ถึง 3 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.6 รองลงมาคือ การเป็นสมาชิกระหว่าง 6 ถึง 8 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.8 อันดับที่สุด คือ ระหว่าง 3 ถึง 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.2 และสุดท้ายอันดับที่สี่ คือ เป็นสมาชิก 9 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.4

จากผลการศึกษาด้านความรู้ความเข้าใจของสมาชิกที่มีต่อดำเนินงานกองทุนซารีกัตกำปังบนฐานประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ พบว่า สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานบนฐานประชาธิปไตยแบบการปรึกษาหารือตอบถูกเกิน 76.0 ทุกข้อ ข้อที่ตอบถูกมากที่สุด คือ ประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือเป็นกระบวนการของการตกลงร่วมด้วยเหตุผล ระหว่างตัวแทนของสมาชิก คิดเป็นร้อยละ

100.0 กองทุนซารีก็ตกำบังยื้อโร๊ะมีการชี้แจงผลการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี คิดเป็นร้อยละ 100.0 กองทุนซารีก็ตกำบังยื้อโร๊ะเปิดเวทีแลกเปลี่ยนกับสมาชิกในประเด็นต่าง ๆ ก่อนเสมอ คิดเป็นร้อยละ 100.0 และรองลงมา กองทุนซารีก็ตกำบังยื้อโร๊ะได้กำหนดวิธีการและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามความคิดเห็นและผ่านการประชุมหารือที่ประชุมใหญ่ก่อนเสมอ คิดเป็นร้อยละ 97.7 กองทุนกำบังยื้อโร๊ะเปิดโอกาสให้สมาชิกสามารถแสดงความคิดเห็น วิพากษ์ วิจารณ์ อย่างเปิดเผย คิดเป็นร้อยละ 95.5 กองทุนซารีก็ตกำบังยื้อโร๊ะเปิดรับความคิดเห็นของสมาชิกอย่างทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 90.9 ตามลำดับ สำหรับข้อที่ตอบถูกน้อยที่สุด คือ การพิจารณาและการตัดสินใจผ่านการลงมติด่วนร่วมกันของสมาชิก สามารถเปลี่ยนแปลงได้ทุกเวลา ตามความเห็นชอบของกรรมการบริหารกองทุน คิดเป็นร้อยละ 25.0

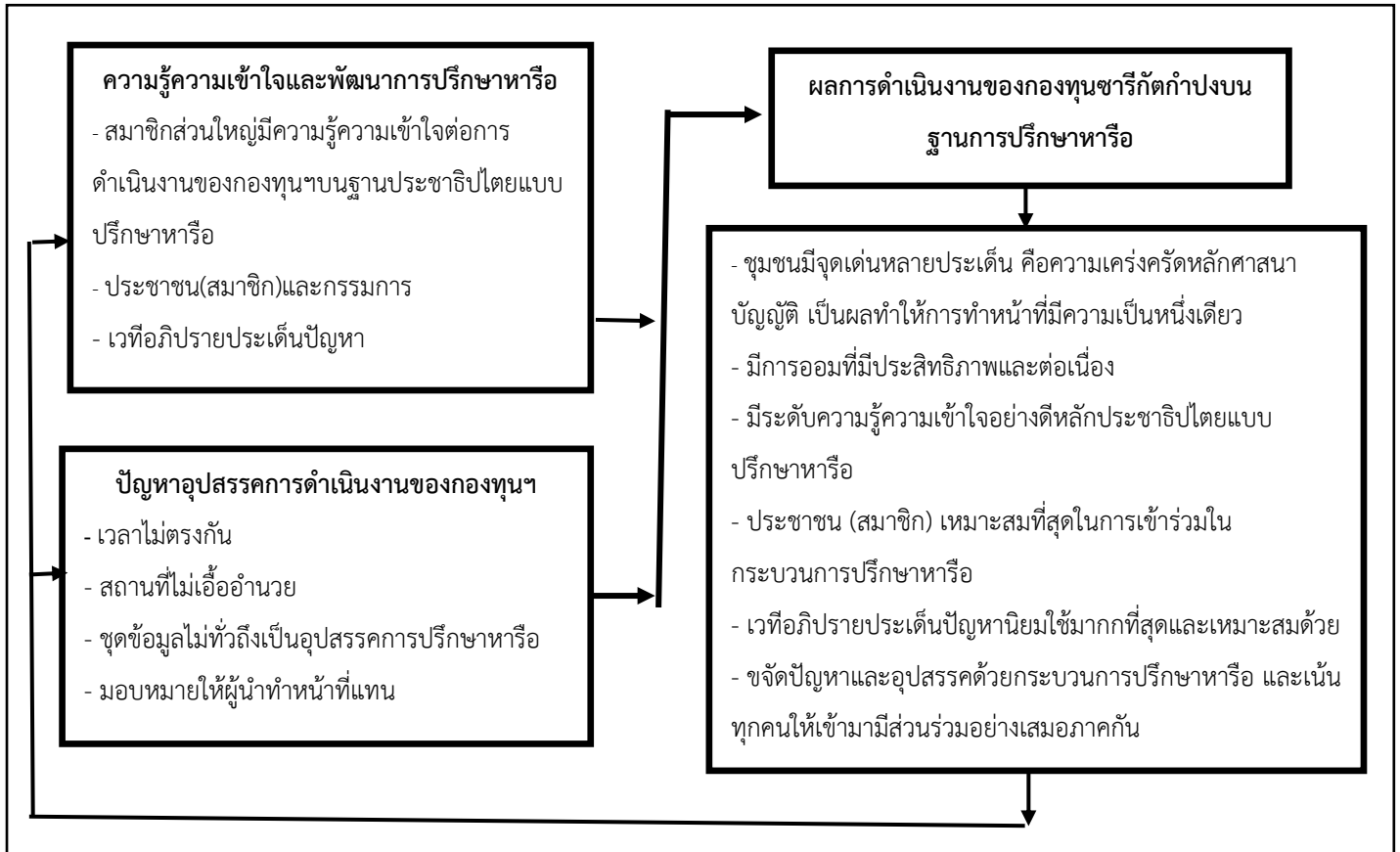
ในส่วนความนิยมในกระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อการดำเนินงานกองทุนซารีก็ตกำบังบนฐานประชาธิปไตยปรึกษาหารือ พบว่า เวทีอภิปรายประเด็นปัญหาตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.7 รองลงมาคือ เวทีแลกเปลี่ยน คิดเป็นร้อยละ 46.3 และลำดับที่สาม ได้แก่ สภาพการเมือง คิดเป็นร้อยละ 43.9 ลำดับที่สี่ ได้แก่ การเสวนาพิจารณาทางเลือก คิดเป็นร้อยละ 19.5 ลำดับที่ห้า ได้แก่ วงเสวนาแก้ปัญหาชุมชน คิดเป็นร้อยละ 9.8 และ ลำดับสุดท้าย ได้แก่ การเสวนาฉันทามติ คิดเป็นร้อยละ 4.9 ตามลำดับ

ส่วนบุคคลที่เหมาะสมมากที่สุด พบว่า ประชาชนเอง (สมาชิก) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.1 รองลงมาคือ กรรมการ คิดเป็นร้อยละ 65.9 และลำดับที่สาม ได้แก่ ผู้นำครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 40.9 ลำดับที่สี่ ได้แก่ ผู้นำศาสนา คิดเป็นร้อยละ 25.0 อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 2.3 อื่น ๆ ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค การดำเนินงานกองทุนซารีก็ตบนรากฐานประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือของบ้านยื้อโร๊ะ ตำบลบาโงย อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

จากการศึกษาด้านเวลา พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นว่าเวลาของแต่ละคนไม่ตรงกัน ทุกคนจะมีงานทำที่หลากหลายจึงเป็นอุปสรรคในการปรึกษาหารือ อันเนื่องจากวัน หยุดไม่ตรงกัน ควรใช้เวลาในการปรึกษาหารือให้กระชับ รัดกุม ด้านสถานที่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็นตรงกันว่ามีปัญหาด้านสถานที่ เช่น อุปกรณ์สนับสนุนการประชุมหารือไม่เพียงพอ ด้านการปรึกษาหารือ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นว่าควรกำหนดประเด็นการหารือให้เชิญทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ และสุดท้าย ด้านความรู้ของประชาชน(สมาชิก) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามยังขาดความรู้ความเข้าใจในแง่หลักการและหลักปฏิบัติเกี่ยวกับฐานประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในองค์ความรู้ จึงอาจจะส่งผลต่อการรับรู้ประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือในมุมมองของสมาชิกที่อาจจะมีความคลาดเคลื่อนทั้งในแง่หลักการและปฏิบัติ เป็นต้น

รูปที่ 1 สรุปลองค์ความรู้จากวิจัย

จากรูปที่ 1 สรุปลองค์ความรู้จากวิจัยกองทุนซารีกัดกำปงบนฐานประชาธิปไตยแบบการโภชนาการหรือ กรณีบ้านยือโร๊ะ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ซึ่งจะตอบตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา โดยสภาพบริบทของชุมชนยือโร๊ะ กล่าวคือ ชุมชนมีลักษณะเฉพาะคือเป็นชุมชนที่มีคนนับถือศาสนาอิสลามร้อยเปอร์เซ็นต์ มีความเคร่งครัดในหลักการศานบัญญัติ และนำไปประยุกต์ใช้ในดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม ทั้งด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น สำหรับด้านความรู้ความเข้าใจประชาธิปไตยแบบการโภชนาการหรือพบว่าโดยภาพรวมสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจทั้งในแง่หลักการและหลักปฏิบัติประชาธิปไตยแบบการโภชนาการหรือค่อนข้างสูง หากจะมีก็แค่ประเด็นการหารือเท่านั้นที่ไม่กระจายอย่างทั่วถึง ในส่วนของกลไกที่นิยมการหารือเหมาะสมที่สุด พบว่า จัดเวทีอภิปรายประเด็นปัญหา และ เวทีแลกเปลี่ยนระหว่างซึ่งกันและกัน และในส่วนของบุคคลที่เหมาะสมมากที่สุดในการโภชนาการหรือกัน คือ ประชาชน (สมาชิก) ผู้นำครัวเรือน และกรรมการ เพราะมีส่วนสำคัญในการโภชนาการหรือ เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนฯ ชุดท้ายปัญหาอุปสรรคข้อค้นพบ เวลา ชุดข้อมูลของการโภชนาการหรือยังไม่รับรู้อย่างทั่วถึง เป็นผลทำให้การโภชนาการหรือไม่ประสิทธิภาพ เป็นต้น

5. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องกองทุนซารีกัดกำแพงบนฐานประชาธิปไตยแบบการปรึกษาหารือชุมชนยี่โระ ตำบลบาโงย อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สามารถอภิปรายผลได้ต่อไปนี้ 1) ผลการศึกษาทำให้ทราบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า เพศหญิงมากที่สุด จำนวนทั้งหมด 23 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 อายุ พบว่า อายุระหว่าง 30-40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.2 ด้านรายได้ พบว่า รายได้มากที่สุด 15,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 40.9 สถานภาพ พบว่า มีสถานภาพสมรสอยู่ด้วยกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.6 ระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.8 ระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่า ระหว่างการเป็นสมาชิก 1 ถึง 3 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.6. 2) จากผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจของสมาชิกในที่มีต่อดำเนินงานกองทุนซารีกัดกำแพงบนฐานประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ พบว่า สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานบนฐานประชาธิปไตยแบบการปรึกษาหารือตอบถูกเกิน 76.0 ทุกข้อ ข้อที่ตอบถูกมากที่สุด คือ ประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือเป็นกระบวนการของการตกลงร่วมด้วยเหตุผล ระหว่างตัวแทนของสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 100.0 มีความสอดคล้องกับ Yankelevich (1991 cited in Week, 2000) อ้างถึงใน จำเนียรพล (2552 : 53) ที่เชื่อว่า สามารถกระตุ้นการปรึกษาหารือได้โดยอาศัยกิจกรรมที่มีโครงสร้างที่ให้ทางเลือก ผลลัพธ์และกระตุ้นให้เกิดการอภิปรายที่มีเหตุมีผลและก่อให้เกิดการวินิจฉัย โดยการวินิจฉัยดังกล่าวไม่มีการอภิปรายที่ไปขัดขวางความเป็นไปได้การปรึกษาหารือ สอดคล้องกับ ประจักษ์ ก้องกีรติ (2562) ประชาธิปไตยที่ดีไม่ควรเน้นไปที่สิทธิการเลือกตั้งและการมีส่วนร่วมผ่านกระบวนการเลือกตั้งเท่านั้น แต่ควรกระตุ้นและส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมถกเถียง แลกเปลี่ยนทัศนะ แสดงความคิดเห็น ปรึกษาหารือ โดยประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือจึงเกิดขึ้นมาเพื่อให้อำนาจประชาชนเข้าร่วมในกระบวนการการตัดสินใจทางการเมืองเพื่อส่วนรวมมากขึ้น และผลการศึกษาความนิยมมากที่สุด พบว่า เวทีอภิปรายประเด็นปัญหาตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.7 ซึ่งสอดคล้องกับชัยณรงค์ เจริญนวน. (2559) พบว่า ส่งเสริมให้ชุมชนมีเวทีของการปรับทุกข์เล่าสุขและแสวงหาทางออกร่วมกัน ซึ่งเวทีนี้ไม่ใช่เวทีของการโต้เถียงโดยใช้เหตุผลเพื่อหักล้างเหตุผล เป็นกลไกในการเสริมสร้างภาคีเครือข่ายของผู้นำชุมชนในระดับตำบลและเป็นเครื่องมือที่เสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริการสาธารณะของรัฐ ในส่วนของบุคคลที่มีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเหมาะสมมากที่สุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เป็นประชาชนเอง (สมาชิก) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84. สอดคล้องกับงานวิจัยของวัลลภวิช สุขสวัสดิ์ และคณะ (2562) พบว่า เปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา รับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมตัดสินใจ และร่วมกระบวนการแก้ไขปัญหาในชุมชนได้อย่างแท้จริง และเช่นเดียวกับงานวิจัยของปรีชา อุตระกุล และคณะ(2554 :99) พบว่า องค์ประกอบของผู้นำที่มีความหลากหลายทั้งผู้นำทางศาสนา ผู้นำอย่างเป็นทางการ ตามระเบียบ

ของชุมชน และผู้นำตามธรรมชาติ ปรารักษ์ชาวบ้าน ผู้อาวุโส บุคคลเหล่านี้มาช่วยมองและสะท้อนปัญหา ผ่านกระบวนการสร้างเวทีชุมชนเพื่อพบปะพูดคุย สามารถจัดตั้งกลุ่มที่มีความเข้มแข็ง มีความสามัคคีปรองดองกัน 3) จากการศึกษาด้านเวลา พบว่า ส่วนใหญ่จะมึ่งงานทำที่ หลากหลายจึงเป็นอุปสรรคในการปรึกษาหารือ อันเนื่องมาจากวัน หยุดไม่ตรงกัน ควรใช้เวลาในการปรึกษาหารือให้กระชับ รัดกุม ด้านสถานที่พบว่าปัญหาด้านสถานที่ เช่น อุปกรณ์สนับสนุนการประชุมหรือไม่เพียงพอ ด้านการปรึกษาหารือ พบว่าควรกำหนดประเด็นการหารือให้เชิญทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ และสุดท้าย ด้านความรู้ของประชาชน(สมาชิก) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามยังขาดความรู้ความเข้าใจในแง่หลักการและหลักปฏิบัติเกี่ยวกับฐานประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือเท่าที่ควร ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในองค์ความรู้

6. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง กองทุนซารีก็ตกำปงบนฐานประชาธิปไตยแบบการปรึกษาหารือชุมชนยือโร๊ะ ตำบลบาโงย อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ได้สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะขอขอบคุณคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาทุกท่าน ที่ช่วยกันสนับสนุนการทำวิจัยของผู้วิจัยคุณค่าและประโยชน์จากการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบแต่ทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

7. อ้างอิง

- ชัยณรงค์ เครือนวน. (2559). ประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือในชุมชนท้องถิ่นไทย : ประสบการณ์จากภาคสนาม. วารสารเศรษฐศาสตร์การเมืองบูรพา, 2 (2), 79-93.
- ปรีชา อุตระกุล และ มะเสาวดี ไสสากา. (2554). ประชาธิปไตยทางตรง: กระบวนการประชาธิปไตย แบบปรึกษาหารืออย่างมีวิจารณ์ญาณ. กรุงเทพฯ : บริษัท ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์ จำกัด.
- ประจักษ์ ก้องกีรติ. (2562). ประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ บริษัทสำนักพิมพ์สยามปริทัศน์ จำกัด.
- วัลลภ สุขสวัสดิ์, ปริญญา สร้อยทอง และ สุทธิชัย ยิ่งสุข. (2562). กระบวนการประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ ธรรมนูญ และการแก้ไขปัญหาชุมชน : กรณีศึกษาหมู่บ้านคลองคู อำเภอมืองจังหวัดพิษณุโลก. วารสารวิจัยและการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 11(2), กรกฎาคม-ธันวาคม, 2562.
- สุรางค์รัตน์ จำเนียรพล. (2552). การเมืองของประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือในกระบวนการพัฒนา:ศึกษากฎระเบียบการจัดการน้ำในจังหวัดระยอง วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Gutmann Amy and Thompson, Dennis. 2004. Why Deliberative Democracy. Princeton and Oxford: Princeton University Press.

